

Erbij

Wekelijks toegevoegd aan alle edities van Haarlems Dagblad/Oprechte Haarlemsche Courant en IJmuider Courant

Anti-rookmagiër Robert Jasper predikt opstand der verslaafden

Toen het laagje water in het huis van de schilder Fred Wessels was bevroren, kon de ijs-happening beginnen. Op klompen en op schaatsen gleed men door de woning. De aanstichter van het feest Robert Jasper (geheel rechts) liet zich niet onbetuigd. Ook de schrijver Simon Vinkenoog (in het midden met sigaret) en zijn vrouw maakten hier veel plezier, evenals twee Amerikaanse gasten (links). Iedereen is op een dergelijke happening welkom, mits hij maar mee (gek) doet. Twee arbeiders uit de Jordaan voelden zich heel goed thuis tussen de bewuste nicotijnisten. Een van hen hield spontaan een toespraak waarin hij (met de wekker in de hand) wees op het tijdelijke van het bestaan; daarom doe waar je zin in hebt.

de beeldhuis en de nicotine verslaafde publiek. En dat allemaal omdat men marihuana een verdovend middel noemt, terwijl het slechts een opwekkend middel is. Het grote probleem, de algemene verslaving, die zelfs kanker veroorzaakt, wordt echter niet aangepakt. Zo zit onze maatschappij in elkaar. Het magisch centrum, van waaruit de verslaving wordt bestreden, lijkt de enige oplossing te bieden, tenzij de overheid ingrijpt. In ieder geval gaan wij met ons marihuana-project door tot de tabaksreclame in Nederland is verboden.

IN DE JORDAAN zal binnenkort het winkeltje worden geopend waar alle attributen voor het marihuana-spel te koop zijn. De winkel krijgt de naam „druk-stoor”. Behalve de officiële opening van de winkel, staan er nog vele happenings op het programma van de anti-rookmagiër. Bovendien worden in de K-tempel (tegenwoordig in het geheim) nog steeds anti-rookbijeenkomsten gehouden. Het pandje waarin de kerk van Robert Jasper is gevestigd (in de Korte Leidse Dwarsstraat) is eigendom van Nicolaas Kroese, met wie Robert sinds de brand gebrouilleerd is. „Hij eist / 20.000 schadevergoeding. Maar ik vind dat het huisje er alleen maar op vooruit is gegaan door de brand. De muren zijn nu prachtig geblakerd, terwijl er in het dak een keurig rookgat is gebrand”, aldus de geestverrezen van de K-kerk.

Voor de happenings bestaat altijd veel belangstelling, wat gezien de exclusieve voordrachten niemand zal verbazen. Zo ondervond men belangstelling van Harry Mulisch, Nic. Kroese, Ingrid Valerius, Joka Beretty, Simon Vinkenoog en Ramses Shaffy.

De conclusie uit deze wonderlijke gebeurtenissen rond het Leidseplein moet echter zijn dat het hier slechts een zelfgevoerde poging betreft de maatschappelijke orde te doorbreken, verwarring te stichten en zichzelf interessanter te

maken door het scheppen van een mysterieuze sfeer. De zinledige „happenings” die men houdt om die sfeer op te roepen en de aandacht op zich te vestigen, zijn soms gevaarlijk en ze leveren de politie veel extra werk op. Inrijnen is voor de politie vaak onbegonnen werk omdat kleine veranderingen kan worden geconstateerd.

„Als we een inval doen, zien we wel dat er marihuana is gerookt, maar daar hebben we niets aan. We moeten de marihuana zelf zien te vinden. Maar ze zorgen er wel voor dat ons dat niet lukt. Onze bezoeken verhogen slechts de feestvreugde en het succes van de happening”, verzucht de politie. „Het is waanzin, vooral nu de marihuana-rokers in de actie tegen de tabak zijn gemengd”.

Robert Jasper Grootveld, de anti-rookmagiër van Amsterdam in groot ceremonieel tenue op de „ijs happening” in het huis van zijn volging, de schilder Fred Wessels. Als bewuste nicotijnisten willen zij de verslaving aan de nicotine bestrijden. Robert doet dit rookend. De slangen uit de „nico-heer”, een fles met vloeistof waaraan vele slangen zijn gekoppeld. Siro, tabak, zegras: alles kan via de „nico-heer” gerookt worden, terwijl Robert het verderfelijke van het roken predikt.

Maar Robert Jasper zegt dat dit nog maar het begin is. Heel Amsterdam wil hij op stellen zetten, tot de tabaksreclame verboden is.

Politiebezoeken verhogen de feestvreugde aanzienlijk

„Het is een schandaal dat ik als eenvoudige charlatan de opstand der verslaafden moet prediken omdat alle officiële instanties niet verder komen dan vast te stellen dat het roken van sigaretten kanker kan verwekken”, is de strijdkreet van de veel omstreden Robert Jasper (Grootveld), de Amsterdamse ex-glazenwasser, die niets nalaat om de aandacht op zich te vestigen ten einde zijn anti-rookideeën ingang te doen vinden.

De 30-jarige zoon van een Amsterdamse meubelmaker heeft, hoe men ook over zijn acties denkt, veel voor zijn ideaal — tabaksreclame verboden in Nederland — over gehad. Hij bracht enkele dagen op een vlote in de Amsterdamse grachten door, werd 60 dagen gegijzeld omdat hij tientallen reclamebiljetten voor sigaretten met de K van Kanker had beklad en hij stak zijn eigen kerk, de K-tempel in brand tijdens een rook-ritueel.

(Van een medewerker)

De actie van een dillig man, die hebben tegenvoering grotere atants: de happenings, het marihuatempel en de winkel die binnenkort in de Jordaan geopend zal worden.

DIT ALLES vormt slechts een onderdeel van Roberts streven: Amsterdam het magisch centrum van de wereld, van waaruit het dope-leger dat via het sigarettje is geïntroduceerd kan worden bestreden. „Ik zie de peperbussen met de sigaretten-reclame als de totempalen van onze asfalt-jungle. Zoals bij de primitieven worden hier rook-offers gebracht: de nicotijnisten die aan kanker overlijden. Het klinkt cru, maar het is de afschuwelijke waarheid”, zegt Robert Jasper.

Hij wijst erop dat in vele landen de tabaksreclame beperkt wordt gehouden en in Italië zelfs geheel verboden is.

Amsterdam is volgens de eerste westerse anti-rookmagiër bij uitstek geschikt om binnen zijn grachtengordel het magisch wereldcentrum te herbergen. Op zogenaamde „happenings” moeten dan alle profeten hun ideeën kunnen lanceren. „Zelfs in Amsterdam lopen vele profeten rond: Hendrik Willem Exel, de leider van de buiten kerkelijke beweging; Nicolaas Kroese; Ton Haantjes Dekker; Lou de Palingboer. Bovendien moeten er in een swinging town als Amsterdam jazz-kelders komen waar de jazzmuzikanten zich kunnen uitleven, want als dat niet kan, raken ze aan de verdovende middelen. Dit alles zal Amsterdam een enorme publiciteit opleveren en duizenden toeristen”, meent Robert Jasper.

Men heeft al heel wat happenings, — bijeenkomsten waar ieder zich vrij mag uiten, hoe dan ook — achter de rug. In de galerie L.S.D. aan de Prinsengracht opende Robert Jasper een expositie van anti-rookschilderijen van Fred Wessels. Hier werden de anti-rokershoest (ughe-ughe-ughe) en de publicity-song ten gehore gebracht. De ijs-happening bij schilder Wessels thuis. Tijdens de hevige vorstperiode liet men een laagje water op de vloer lopen, zodat Ingrid Valerius spoedig daarna een schaatsdemonstratie kon geven.

Bij de meest recente happening in het Belgische plaatsje Dendermonde werd een dertigtal Amsterdammers door de politie aangehouden en drie uur vast gehouden, zodat de anti-rooklessen van Robert Jasper niet konden doorgaan. Alle spel-attributen van het marihuatempel werden in beslag genomen, omdat de politie dacht het hier om marihuana ging.

IN HET MARIHUATEMPL spel speelt de zogenaamde „marihu” een grote rol. Volgens de definitie van de anti-rook magiër is marihu ieder rookbaar gedroogd kruid, behalve tabak, dat men nicototeer pleegt te noemen. Het hoofd-motief van het spel is verwarring stichten en de mensen te confronteren met het nicotine-probleem.

Er zijn honderden pakjes gedroogde kruiden, stro, zegras en meer rookgevend zaken in omloop, die slechts het mysterie van de marihu willen vergroten. Vraag de uitvinder van het spel, Robert Jasper, niet naar de spelregels: „Iedereen mag er gewoon spelregels bij maken, de mens moet tenslotte creatief blijven. Wij werken met kettingbrieven en opdrachten

en een bepaald soort marihu te bepalen. Het spel van rook-gevoel is als een spel van de dobbelstenen, waarvan de dobbelstenen wijzen dan uit welke opdracht men moet vervullen.

Uit de voorlopige spelregels citeren wij de puntenwaardering: arrestatie door de politie in verband met marihu: 100 punten; huiszoeking in verband met marihu: 50 punten; verhoor door de politie 10 punten; vrijwillig bezoek aan de politie: 50 punten. „Natuurlijk”, zegt Robert Jasper, „de politie vertrouwt de zaak maar half en terecht, want marihu kan ook marihuana zijn. Wij willen de politie niet jennen. Wij willen alleen het probleem van de verslaving aan de orde stellen”.

DE LAATSTE MAANDEN heeft hij zich bezig gehouden met het slaan van een brug tussen de marihuana-rokers en de nicotijnisten. Robert vraagt zich af waarom het marihuana roken zo taboe moet zijn, terwijl het vast staat dat men van sigaretten roken kanker kan krijgen. Op dit punt is de Amsterdamse semi-arts Bart Huges, zoon van een arts, het met Robert eens. Hij wil het taboe rond de marihuana, waarvan het z. medisch is bewezen dat het geen nadelige gevolgen veroorzaakt, doorbreken. De dochter die zijn vrouw Barbara hem op 19 januari j.l. schonk, draagt dan ook de naam Maria Juana.

Semi-arts Huges wil alvorens verder stappen te doen, de nodige medische onderzoeken verrichten. Hoe-wel hij zowel als Robert Jasper niet gelooft dat marihuana schadelijk is, achtent zij het wel een groot sociaal gevaar. „Stel je voor dat de melkboer marihuana gaat roken en lekker „high” wordt, dan weigert hij immers ooit nog melk rond te brengen”, zegt Robert. „Men zou misschien rook-bewijzen kun-

nen invoeren. Niet dat marihuana verslaving tot gevolg heeft, maar gevaar op sociale overwegingen. Ik geloof dat marihuana genezende eigenschappen kan hebben. Dat hoop ik ook te bewijzen”, aldus Huges.

Robert Jasper vertelt jaren marihuana te hebben gerookt, maar hij zegt daar van de ene op de andere dag mee te zijn opgehouden. „Zo nu en dan pak ik nog wel eens een stickie, als ik in het milieu verkeer, het marihuana milieu”.

DE POLITIE noemt de actie van Robert Jasper slechts voor een zeer klein gedeelte gemeend en waanzinnig omdat dit niet de manier is om de zaak aan te pakken, zonder medische adviezen.

Robert Jasper zegt dat er volop rapporten zijn over het gevaar van het roken, maar omdat men van hogerhand helemaal niets doet, zet hij zijn actie voort.

Voor de ontwikkelingen rond het marihuatempel heeft de volle aandacht van de politie. Een inval bij auteur Simon Vinkenoog leverde echter niets op, slechts een leuke happening voor de aanhangers van Huges en de anti-rook magiër. De politie wordt door de „happeners” zelf op de hoogte gehouden, echter zo dat er nooit één marihuana-sigaret kan worden gevonden. „Het spijt me voor de politie”, zegt Robert Jasper, „maar het is nu eenmaal de enige manier gebieden om de overheid met het marihuana-taboe en het nicotine-probleem te confronteren”.

Als de politie een inval doet in verband met het gebruik van marihuana als verdovend middel, zegt Robert Jasper daarvoor: „dan komen de nicotijnisten (want alle agenten roken) achter de cannabis (heeneprokers) aan. De vaak alcoholische journalisten brengen daarvoor dan verslag uit aan het aan

Beter de essays dan de verhalen

KINGSLEY AMIS, *My Enemy's Enemy* - Gollancz, London
NIGEL DENNIS, *Dramatic Essays* - Weidenfeld & Nicolson, London

DE BESTE MANIER voor een lezer om plezier te vinden in Kingsley Amis' verhalen in „My Enemy's Enemy” is misschien er de voornaamste gegevens uit te halen en daar zijn eigen verbeelding op aan het werk te zetten. De eerste drie spelen in het Engelse leger in België en Duitsland, aan het eind van de vorige oorlog. In het titelverhaal laat de hoofdpersoon de kans voorbijgaan, uit vrees dat hij er last mee zal krijgen, om de slordige luitenant Dalesio te waarschuwen dat er een administratieve hinderlaag voor hem gelegd wordt; aan het slot zien wij hem overstelp met zelfverwijt nadat hij voor lummel is uitgemaakt door een andere officier die de

waarschuwing wel heeft gegeven, onverschillig voor last. In het tweede verhaal onderscheidt de luitenant Archer zich, verstandig genoeg om in te zien dat hij met verontwaardiging niet verder zal komen, door een emotionele toelating van schuldbesef tegenover een ongegronde beschuldiging van zijn majoor; zijn vrienden staan versteld van zijn tactische zelfbeheersing, en hij zelf lijkt erdoor opgegroeid te zijn, minder nerveus en onzeker dan hij vroeger altijd was. In het derde zien wij de majoor Raleigh, die wij al eerder ontmoet hadden, in de war raken door de spanningen in zijn eigen onrijpe maar euzichtige natuur; en aan het slot voelt hij dat hij nooit in zwaardere diepten zal zinken dan nu. De Conservatieve bovendien te eerste verkiezingen na de oorlog verloren hebben — het Conservatieve middenstandsgevoel is altijd een onmisbare steun geweest voor zijn karakter. De andere verhalen, over situaties in het burgerleven, zijn niet minder belangwekkend in hun gegevens: een indruk van een meisje dat haar levenslust pas hervindt als zij van het rechte pad, waar zij met moeite een goede bedoelingen op gebracht was, teruggekeerd is naar het kronkelige; dan nog een paar andere, en tenslotte een verhaal in de trant van de science fiction, een attack van de literatuur waar Kingsley Amis al jaren lang veel belangstelling voor getoond heeft en waarvan hij geregeld de nieuwst verschenen boeken bespreekt.

DE REDEN INTUSSEN waarom al deze interessante onderwerpen het best door de lezer bij zichzelf overdacht kunnen worden, is dat de verhalen niet geslaagd zijn. Het is moeilijk te zeggen waar dat door komt. Het zal wel voornamelijk een kwestie van techniek zijn, dat de toon hier in het algemeen mat is. Amis komt beter tot zijn recht als hij de grotere ruimte van de roman tot zijn beschikking heeft, zou men kunnen veronderstellen; voor verhalen is hij niet geconcentreerd genoeg. Het is alsof hij denkt dat wij evenveel geduld zullen tonen in het afwachten van de opheldering van zijn bedoeling als wanneer hij een roman schrijft. Het is jammer, want de morele situaties die

als gegevens dienen zijn allemaal goed gedefinieerd; maar na „My Enemy's Enemy” gelezen te hebben moeten wij terugkeren naar een van zijn romans, naar „Lucky Jim” of naar „Take a Girl like You”, om ons te overtuigen dat deze zelfde taal in andere omstandigheden levendig kan zijn.

VOOR EEN LEZER die behoefte heeft aan een boek met korte stukken waarvan hij niet alleen de ideeën maar ook de tekst zelf kan genieten, zijn de „Dramatic Essays” van Nigel Dennis beter geschikt dan wat Kingsley Amis deze keer heeft geleverd. Het is een ander soort werk, samengesteld uit de toneelbesprekingen die Dennis bijdraagt aan het maandblad „Encounter”; maar het is toch niet zo dat het alleen of zelfs bij voorkeur leesbaar is voor wie de opvoeringen zelf gezien heeft. De kritieken, die trouwens in „Encounter” vaak te lang na de première verschijnen om de toneelbezoeker van praktische dienst te zijn, gebruiken de voorstellingen vooral als voedsel voor algemene ideeën over het toneel, en laten zich een paar jaar later nog steeds heel goed lezen. Nigel Dennis is dan ook, zoals men kon verwachten, een criticus van de literaire en niet van de dramatische school: hij is meestal meer geïnteresseerd in de teksten dan in de opvoeringen. Al heeft hij af en toe ook concrete ideeën te bieden over de regie, zijn voornaamste belangstelling blijft voor wat de stukken mee te delen hebben.

Daarnaast onderscheidt hij zich als een meester van de informele schrijftant. Op het eerste gezicht lijkt het soms of de demonstratie van zijn eigen persoonlijkheid en gedachtenoprongen en grappen van meer belang geacht wordt dan de onderwerpen die hij behandelt. Als de verrassing over zijn manieren van uitdrukken voorbij is, blijkt dat toch niet zo te zijn. Het zijn heel pertinente en verhelderende dingen die hij zegt bijvoorbeeld over toneelstukken die tot de ruimte van het theater beperkt blijven (Pinter's The Caretaker is daar voor hem een voorbeeld van) en andere die het leven buitend opmerken; of over naturalisme tegevoerd opmerken; of over de praktische gegevens; of over de interpretatie in moderne termen van oude stukken en van oude onderwerpen voor nieuwe stukken.

